



MINISTRI MÄÄRUS

Nr

**Perearstiabi töökorraldus ning tervisekeskuste
liigid ja nõuded**

Määrus kehtestatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 7 lõike 2², § 8 lõike 6¹ ja § 15¹ lõike 3 alusel.

1. peatükk
Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse:

- 1) perearsti ja temaga koos töötavate tervishoiutöötajate perearstiabi osutamise kord;
- 2) nimistuvälise teenindamise tingimused, ulatus ja kord;
- 3) tervisekeskuste liigid ja nõuded.

§ 2. Mõisted

- (1) Grupipraksiseks loetakse perearstiabi osutajat, kus tegutseb vähemalt kaks nimistuga perearsti ja mis ei ole tervisekeskus.
- (2) Üksikpraksiseks loetakse perearstiabi osutajat, kus tegutseb üks nimistuga perearst.
- (3) Riskipatsient on isik, kellel esineb Tervisekassa riskipõhise ravijuhtimise metoodika alusel määratletud kõrgendatud risk tervises seisundi halvenemiseks, kroonilise haiguse süvenemiseks või vältimatu abi vajaduse tekkeks.
- (4) Äge tervisehäire on seisund, mille puhul perearstiabi osutamise edasi lükkamine võib põhjustada patsiendi tervise seisundi halvenemise või haiguse ägenemise.
- (5) Plaaniline kontaktvastuvõtt on eelnevalt patsiendiga kokku lepitud tervishoiutöötaja vastuvõtt perearstiabi tegevuskohas kohapeal.

§ 3. Tervisekeskuste liigid

(1) Tervisekeskuste liigid on:

- 1) ühtne tervisekeskus, mis osutab ühe juriidilise isiku kaudu vähemalt perearstiabi ning võib teiste tervisekeskuse kohustuslike teenuste osutamiseks sõlmida koostöökokkuleppe;
- 2) koostöökokkuleppeline tervisekeskus, mis on moodustatud mitme juriidilise isiku või füüsilisest isikust ettevõtja, kes osutavad tervisekeskuse kohustuslike teenuseid, koostöökokkuleppe alusel;

3) laiendatud ülesannetega tervisekeskus, mis on ühtne tervisekeskus ja täidab ravi rahastamise lepingu alusel §-s 11 sätestatud täiendavaid ülesandeid.

(2) Tervisekeskuse liik määratletakse ravi rahastamise lepingu alusel ja info tervisekeskuse liigi kohta avaldatakse Tervisekassa kodulehel.

2. peatükk

Perearsti ja temaga koos töötavate tervishoiutöötajate tööjuhend

§ 4. Perearstiabi osutamise üldnõuded

(1) Iga perearsti juures peab töötama vähemalt üks pereõde. Perearsti juures töötavate pereõdede summaarne tööaeg peab moodustama vähemalt ühe täistööaja.

(2) Perearstiabi osutamine toimub patsiendi pöördumisel triaazi alusel. Triaazi eesmärk on patsiendi seisundist lähtuvalt abi kiiruse, vajaduspõhisuse ja viisi hindamine ning esmase tagasiside andmine.

(3) Triaaz peab olema kättesaadav digiteenindusplatvormi kaudu, telefoni teel ning perearsti tegevuskohas. Triaaz viiakse läbi vastavalt üldtunnustatud põhimõtetele ja perearstiabi osutaja kinnitatud triaazi läbiviimise korrale teenuse osutamise viisist sõltumata.

(4) Haiguste ennetamiseks ja haiguste ägenemise ärahoidmiseks korraldab perearst oma nimistusse kuuluvatele isikutele proaktiivse vastuvõtule kutsumise.

(5) Proaktiivset vastuvõtule kutsumist kohaldatakse vähemalt järgmistel juhtudel:

- 1) laste ja noorte arengu jälgimine;
- 2) riskipatsientide jälgimine ja nendel väljakujunenud krooniliste haiguste ägenemise ära hoidmine;
- 3) sihtrühma immuniseerimine;
- 4) sihtrühma sõeluuringute läbiviimine.

§ 5. Perearstiabi osutaja töövaldkonnad ja tegevused

(1) Perearstiabi hõlmab nimistusse kuuluvate isikute tervisega seotud probleemide esmatasandil käsitlemist meeskonnapõhiselt, sealhulgas ennetust, diagnoosimist, ravi, jälgimist ja vajadusel suunamist teiste tervishoiuteenuste osutajate juurde.

(2) Perearsti ja temaga koos töötavate tervishoiutöötajate töövaldkonnad ja tegevused vastavalt erialasele pädevusele on:

- 1) haiguste ennetus ja õigeaegne avastamine, tervisedenduslik nõustamine;
- 2) lapse arengu ja tervise jälgimine vastavalt ravijuhendile;
- 3) riskipatsientide ja krooniliste haigete proaktiivne jälgimine, ravi juhtimine ja koordineerimine;
- 4) patsiendile tema enda vastutuse ja tervise parandamiseks vajalike tegevuste selgitamine;
- 5) patsiendi triaaz ja konsulteerimine või vastuvõtt;
- 6) haiguste diagnoosimine, ravimine ja nõustamine, seal hulgas vaimse tervise probleemide hindamine ja ravi;
- 7) koduviitide tegemine;
- 8) nakkushaiguste ennetamine ja tõrje sealhulgas immuniseerimine;
- 9) uuringute ja raviprotseduuride tegemine või korraldamine;
- 10) riiklikult korraldatud sõeluuringutes osalemise võimaldamine;
- 11) ravimite soovitamine ja väljakirjutamine;
- 12) patsiendi edasisele ravile suunamine;
- 13) tervishoiuteenuste osutamist tõendavate ja tervishoiuteenuste osutamisega seotud dokumentide ning tervisealaste dokumentide väljastamine;
- 14) töö nimistuga;

15) muu perearstiabi osutamisega seonduv ning õigusaktidega kehtestatud kohustuste täitmine.

(3) Perearsti ülesanne on oma nimistusse kuuluvate isikute terviseriskide hindamine ja lõikes 2 punktides 2 ja 3 toodu, kaasates nendesse tegevustesse endaga koos töötavaid tervishoiutöötajaid.

(4) Lastele ennetava tervisekontrolli läbiviimiseks teeb perearst vajadusel koostööd kohaliku omavalitsuse lastekaitse- või sotsiaaltöötajaga või koolitervishoiuteenuse osutajaga.

(5) Õpilase nõustamiskomisjoni suunamiseks ja õpilase vastuvõtmiseks hariduslike erivajadustega õpilaste rühma või klassi koostab perearst väljavõtte lapse tervisekaardist. Väljavõtte peab sisaldama perearstile teadaolevaid lapsel diagnoositud haiguseid ja seisundeid, sealhulgas andmed operatsioonide ja traumade kohta ning andmeid määratud ravi kohta.

3. peatükk

Perearstiabi kättesaadavus ja järjepidevus

§ 6. Nõuded teenuseosutaja tegevuskoha avatusele

(1) Perearstiabi osutaja peab olema avatud tööpäeviti, vähemalt kaheksa tundi päevas vahemikus kella 7:00-21:00 ning vähemalt ühel päeval nädalas alates kella 8:00-st ja vähemalt ühel päeval nädalas kuni kella 18:00-ni.

(2) Perearsti tegevuskoha ajutise sulgemise korral töötajate koolituse või õppuse eesmärgil teavitab perearstiabi osutaja Tervisekassat ja nimistu patsiente vähemalt 30 kalendripäeva ette ning korraldab ägeda tervisehäirega patsiendi vastuvõtu samal päeval, vajaduse korral asendaja kaudu.

§ 7. Miinimumnõuded arsti kontaktvastuvõttude korraldusele

(1) Perearstiabi osutaja tagab info kontaktvastuvõtu aegade kohta:

- 1) tegevuskohas;
- 2) veebilehel;
- 3) tervishoiukorralduse infosüsteemis.

(2) Patsiendi võtab plaanilisele kontaktvastuvõtule eelkõige perearst, kelle nimistusse patsient kuulub.

(3) Perearsti ja tema asendaja graafikupõhine kontaktvastuvõtu aeg on vähemalt 20 tundi nädalas nimistu kohta.

(4) Arsti kontaktvastuvõttud peavad toimuma viiel päeval nädalas.

(5) Tervisekassa võib ravi rahastamise lepinguga lubada lõikes 3 sätestatust erineva kontaktvastuvõtu mahu, kuid mitte vähema kui 10 tundi, kui täidetud on järgmised nõuded:

- 1) nimistu suurus on alla 1200 inimese;
- 2) perearsti tegevuskoht asub piirkonnas, mille hulka ei kuulu linnad asustusüksustena ja Tallinna linnaga vahetult piirnevad kohaliku omavalitsuse üksused.

§ 8. Perearstiabi kättesaadavuse korraldus ja patsiendi käsitletus

(1) Perearsti tegevuskohas peab kogu avatuse aja olema:

- 1) kohapeal vähemalt üks pereõde;
- 2) korraldatud triaaž;

3) tagatud telefoni teel kättesaadavus.

(2) Perearsti tegevuskoha avatuse ajal peab perearst olema temaga koos töötavatele tervishoiutöötajatele konsultatsiooni eesmärgil kättesaadav.

(3) Perearstiabi osutaja peab kehtestama ja tagama telefonile vastamise vastavalt telefonile vastamise ja automaatvastuste kasutamise korrale. Kui tegevuskoha avatuse ajal lühiajaliselt telefonile vastamist ei toimu, peab automaatvastaja teavitama, mis kellast telefoni vastuvõtt jätkub.

(4) Tööajavälisel ajal peab telefoni automaatvastaja andma teabe, millal perearstiabi osutaja tegevuskoht on avatud.

(5) Perearstiabi osutaja kasutab perearsti digiteenindusplatvormi vastavalt perearstiabi osutaja kinnitatud korrale, mis näeb muuhulgas ette, et kui inimene pöördub perearstiabi osutaja poole digiteenindusplatvormi kaudu teavitatakse teda automaatselt, millised on pöördumisele vastamise ajad sõltuvalt abivajaduse kiireloomulisest.

(6) Patsiendi esmane nõustamine või vastuvõtt peab olema tagatud:

- 1) ägeda tervisehäire korral kaheksa töötunni jooksul;
- 2) teistel juhtudel vastavalt tervishoiutöötaja läbiviidud triaažile või hinnatud vajadusele hiljemalt viie tööpäeva jooksul;
- 3) dokumendi väljastamisel vajalike alusandmete olemasolul 14 kalendripäeva jooksul.

§ 9. Kättesaadavuse tagamine grupipraksises

(1) Grupipraksises, kus töötavad kolm ja enam nimistuga perearsti, peab olema tagatud kaheksa tundi päevas vähemalt ühe perearsti kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja vastuvõtt.

(2) Grupipraksises tegutsevad perearstid peavad tagama, et kella 18:00-ni toimuvad vastuvõttud oleksid jaotunud ühtlaselt erinevatele nädalapäevadele.

§ 10. Perearstiabi osutaja infosüsteem

(1) Perearstiabi osutaja tagab, et tema infosüsteem võimaldab jälgida ja hinnata kättesaadavuse nõuete täitmist.

(2) Infosüsteem peab võimaldama saada regulaarset ülevaadet vähemalt järgmistest andmetest:

- 1) telefonipöördumiste arv, vastatud ja vastamata kõnede osakaal teenuseosutaja kohta;
- 2) perearstiabi digiteenindusplatvormi pöördumiste arv, vastatud ja vastamata pöördumiste osakaal ning vastamise aeg iga nimistu ja teenuseosutaja kohta;
- 3) planeeritud vastuvõtuaegade ja toimunud kontaktvastuvõttude arv nii iga tervishoiutöötaja kohta kui teenuseosutaja kohta.

(3) Perearstiabi osutaja tagab vajadusel lõikes 2 nimetatud andmetele ligipääsu Terviseametile ja Tervisekassale.

4. peatükk Tervisekeskuse liikide nõuded

§ 11. Nõuded tervisekeskuse tegevusele

(1) Tervisekeskus peab olema avatud tööpäeviti 10 tundi päevas vahemikus kella 7:00-21:00, vähemalt ühel päeval nädalas kella 8:00-18:00.

(2) Tervisekeskuses peab olema tagatud kaheksa tundi päevas vähemalt ühe perearsti kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja vastuvõtt, ülejäänud avatuse aja peab olema kohapeal vähemalt üks arsti kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja.

(3) Tervisekeskuses peab olema tagatud vähemalt ühe öe vastuvõtt kogu tervisekeskuse avatuse aja.

(4) Tervisekeskuses osutatavate teenuste korraldamiseks peab olema tagatud:

- 1) tegevuskohas pöördujale registratuur, mis on keskuse avatuse ajal kättesaadav vähemalt kaheksa tundi päevas ja, mille kaudu patsient saab küsida infot tervisekeskuse töökorralduse ja teenuste kohta ning registreerida kõigile tervisekeskuses osutatavatele teenustele;
- 2) võimalus registreeruda kõigile tervisekeskuse osutatavatele teenustele kogu tervisekeskuse avatuse ajal;
- 3) ühine koduleht, mis koondab tervisekeskuses osutavate teenuste infot;
- 4) ühine telefon ja e-posti aadress teenuseosutajate poole pöördumiseks;
- 5) ühine perearsti digiteenindusplatvorm;
- 6) ühine infosüsteem perearstiabi osutamisel tervishoiuteenuse osutamise dokumenteerimiseks ja töö korraldamiseks.

(5) Ühtsel tervisekeskusel peab olema:

- 1) korraldatud ühtne meeskonna juhtimine;
- 2) eraldi isik, kelle ülesandeks on keskuse igapäevase töö korraldamine.

(6) Tervisekeskuses peab olema ühiselt korraldatud määruse 3. peatüki nõuete jälgimine.

(7) Tervisekeskus pakub oma nimistuga perearstidele abi asendaja leidmisel.

§ 12. Laiendatud ülesannetega tervisekeskuse ülesanded

Laiendatud ülesannetega tervisekeskus täidab lisaks tervisekeskuse kohustuslike teenuste osutamisele ravi rahastamise lepingule vähemalt ühte järgmistest kohustustest:

- 1) tagab, et tervisekeskuse kohustuslikud teenused on kättesaadavad ka tervisekeskuses töötavate nimistuga perearstide nimistutesse mitte kuuluvatele isikutele;
- 2) tagab üksik- või grupipraksistes töötavatele nimistuga perearstidele lühiajaliseks asenduseks tervishoiutöötajad;
- 3) osutab perearstiabi väljaspool § 11 lõikes 1 sätestatud tervisekeskuste tavapärasest tööaega.

5. peatükk Nimistuväline teenindamine

§ 13. Nimistuväline teenindamine

(1) Perearstiabi võib nimistuvälisele patsiendile osutada järgmistel juhtudel:

- 1) vältimatu abi vajaduse korral;
- 2) teenust osutatakse samas äriühingus või tervisekeskuses, kus isiku perearst nimistu alusel tegutseb;
- 3) isik kuulub nimistusse, millel ei ole kinnitatud perearsti ega asendajat;
- 4) teenust osutatakse perearstiabi osutaja tööaja välisel ajal;
- 5) immuniseerimiseks eriolukorras.

(2) Nimistuväliseid isikuid võib teenindada sellises mahus, mis ei takista nimistusse kuuluvatele isikutele nõuetekohase teenuse osutamist.

(3) Tervisekassa võib leppida perearstiabi osutajaga kokku teenuse korralduse lõike 1 punktis 3 nimetatud olukorras ja tagab sellisel juhul nimistusse kuuluvate isikute teavitamise teenuse korraldusest.

6. peatükk

Rakendussätted

§ 14. Rakendussätted

(1) Määruse § 10 lõiget 2 rakendatakse vastavalt Tervisekassa poolt rahastatud ja valideeritud digiteenindusplatvormide poolt võimaldatud andmetele.

(2) Määruse § 11 lõike 4 punktides 5 ja 6 sätestatud kohustust tagada ühtne digiteenindusplatvorm ja infosüsteem rakendatakse koostöökokkuleppelistele tervisekeskustele alates 01.01.2028.

§ 15. Määruse kehtetuks tunnistamine

Sotsiaalministri 6. jaanuari 2010. a määrus nr 2 „Perearsti ja temaga koos töötavate tervishoiutöötajate tööjuhend“ tunnistatakse kehtetuks.

§ 16. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2026. aasta 1. jaanuaril.

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Maarjo Mändmaa
kantsler